

Sygn. akt III KK 515/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **Z. P.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 lutego 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na korzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kartuzach

z dnia 4 lutego 2013 r., sygn. akt II K 314/12

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt I i II i w tym zakresie, na
podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., umarza postępowanie w
przedmiocie wydania wyroku łącznego, obciążając kosztami
procesu w tej części Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kartuzach, orzekając w przedmiocie wydania wyroku łącznego w stosunku do Z. P., ustalił, iż został on skazany prawomocnymi wyrokami (przedstawionymi w zakresie istotnym dla uzasadnianego rozstrzygnięcia):

1. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 11 maja 1993 r., sygn. akt II K 123/09;
2. Sądu Rejonowego w Kościerzynie z dnia 21 lipca 1993 r., sygn. akt II K 101/93;
3. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 26 maja 1993 r., sygn. akt II K 134/93;
4. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 2 października 2002 r., sygn. akt II K 715/01, za czyn z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 27 czerwca 2001 r., za który wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat (postanowieniem z dnia 5 listopada 2004 r. zarządzono wykonanie kary), orzeczono środek karny w postaci 5 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne w kwocie 300 zł;
5. Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 marca 2003 r., sygn. akt VIII K 262/02, za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 21 czerwca 2002 r., za który orzeczono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat (postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2005 r. zarządzono wykonanie kary), środek karny w postaci 3 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne w kwocie 300 zł;
6. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 24 sierpnia 2004 r., sygn. akt VI K 344/04, za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 5 listopada 2003 r., za który orzeczono karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
7. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 29 października 2004 r., sygn. akt VI K 512/04, za czyny z art. 244 k.k., popełnione warunkach ciągu przestępstw, w dniach 17 kwietnia 2004 r., 28 maja 2004 r. i 17 lipca 2004 r., za które orzeczono karę roku pozbawienia wolności;
8. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 24 listopada 2009 r., sygn. akt II K 866/09;

9. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 15 września 2010 r., sygn. akt II K 558/10;
10. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 23 listopada 2010 r., sygn. akt II K 875/10;
11. Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 25 listopada 2011 r., sygn. akt II K 738/11;

i wyrokiem łącznym z dnia 4 lutego 2013 r., sygn. akt II K 314/12, wymierzył skazanemu:

1. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k., w miejsce kar pozbawienia wolności i środków karnych orzeczonych wyrokami opisanymi wyżej w pkt 4 i 5 karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 7 lat (pkt I);
2. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 3 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt 6 i 7 karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (pkt II);
3. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 90 § 2 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności i środków karnych w postaci zakazów prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt 9 i 10 karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i środek karny w postaci 8 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych (pkt III).

Na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie umorzył postępowanie.

Wyrok łączny nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 30 marca 2013 r.

Kasację od tego wyroku wniósł na korzyść skazanego Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Zaskarżając go w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt I i II, w części dotyczącej kary pozbawienia wolności, zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na orzeczeniu kary łącznej pozbawienia wolności obejmującej skazania Z. P. prawomocnymi wyrokami jednostkowymi Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 2 października 2002 r., sygn. akt II K 715/01 i Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 marca 2003 r., sygn. akt VIII K 262/02 oraz

Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 24 sierpnia 2004 r. sygn. akt VI K 344/04 i z dnia 29 października 2004 r., sygn. akt VI K 512/04, pomimo istnienia ujemnej przesłanki procesowej w postaci powagi rzeczy osądzonej, albowiem skazania te zostały już wcześniej objęte prawomocnymi wyrokami łącznymi Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 26 kwietnia 2005 r., sygn. akt II K 38/05 i z dnia 25 października 2006 r., sygn. akt II K 165/06, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

W konkluzji kasacji Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego w zaskarżonej części i umorzenie postępowania w tym zakresie.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, a jej uwzględnienie musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku łącznego w pkt I oraz w pkt II i umorzeniem w tym zakresie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Zgodnie z treścią wymienionego przepisu, nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się. Jak słusznie zauważył skarżący, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, przepis ten ma zastosowanie również do postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Oznacza to, że w sytuacji gdy w stosunku do tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kary łącznej objęto te same skazania, wyrok który uprawomocnił się później dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, stanowiącym tzw. bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Taka właśnie sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. Zaskarżony wyrok łączny w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt I i II został wydany pomimo tego, że dotyczyły one tych samych wyroków, które stanowiły przedmiot rozpoznania i rozstrzygnięcia w sprawach zakończonych wcześniej prawomocnymi wyrokami łącznymi.

Wyrokiem łącznym z dnia 26 kwietnia 2005 r., sygn. akt II K 38/05 (prawomocnym z dniem 10 maja 2005 r.), Sąd Rejonowy w Kartuzach, łącząc

wyroki Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 24 sierpnia 2004 r., sygn. akt VI K 344/04 i z dnia 29 października 2004 r., sygn. akt VI K 512/04, wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i orzekł, że w pozostałym zakresie łączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu.

Wyrokiem łącznym z dnia 25 października 2006 r., sygn. akt II K 165/06 (prawomocnym z dniem 17 listopada 2006 r.), Sąd Rejonowy w Kartuzach połączył wyroki Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 2 października 2002 r., sygn. akt II K 715/01 i Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 marca 2003 r., sygn. akt VIII K 262/02 i orzekł karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności i orzekł, że w pozostałym zakresie łączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu.

Skoro zatem węzłem kary łącznej orzeczonej w pkt I zaskarżonego wyroku łącznego objęto tylko te skazania, które stanowiły podstawę orzeczenia kary łącznej wymierzonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 26 kwietnia 2005 r., sygn. akt II K 38/05, a karę łączną wymierzoną w pkt II oruczono w miejsce tylko tych kar jednostkowych, które zostały objęte karą łączną orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 25 października 2006 r., sygn. akt II K 165/06, to nie ulega wątpliwości, że w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt I i II zaskarżony wyrok łączny został wydany mimo zaistnienia ujemnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Uchybienie to stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., która prowadzi do uchylenia orzeczenia niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia. W realiach niniejszej sprawy oznaczało to konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku łącznego w odniesieniu do rozstrzygnięć zawartych w jego pkt I i II i umorzenia w tym zakresie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. W konsekwencji powyższego aktualnymi są rozstrzygnięcia zawarte w pozostałych w obrocie prawnym wyrokach łącznych Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 26 kwietnia 2005 r., sygn. akt II K 38/05 i z dnia 25 października 2006 r., sygn. akt II K 165/06.

Zaznaczyć przy tym trzeba, że charakter stwierdzonego uchybienia sprawia, iż w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I zaskarżonego wyroku, konsekwencje jego wystąpienia nie ograniczają się do wskazanego w kasacji orzeczenia o karze

łącznej pozbawienia wolności, ale dotyczą całości materii tego rozstrzygnięcia, a więc i opartego o przepis art. 90 § 2 k.k. orzeczenia o zakazie prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Sąd Rejonowy w Kartuzach, łącząc wyrokiem łącznym z dnia 25 października 2006 r., sygn. akt II K 165/06, wyroki Sądu Rejonowego w Kartuzach z dnia 2 października 2002 r., sygn. akt II K 715/01 i Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 marca 2003 r., sygn. akt VIII K 262/02 i wymierzając karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł jednocześnie, że w pozostałym zakresie łączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Rozstrzygnięcie to, choć błędne, nie zostało zaskarżone, a skutkiem jego prawomocności było korzystne dla skazanego odrębne wykonywanie orzeczonych w łączonych wyrokach środków karnych zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych według reguł przewidzianych w art. 43 § 2, 2a i 3 k.k. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2020 r., I KZP 13/19, OSNK 2020, z. 6, poz. 19).

Mając na uwadze powyższe względy, Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

(r.g.)

[ms]